

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XL.

V Ljubljani, 1. mal. travna 1887.

List 13.

Lepota in čednost.

(Govor v kat. družbi.)

(Dalje.)

Sploh veljá omenjenim modrijanom ta nauk, da netelésne stvari „v lepoti, znamenitosti in vrednosti“ presežejo vse druge; toda to je počutkom nepristopno, le um je zmožen to spoznati (se vé, da pri kristjanih še bolj vera.)

Prav bistroumno je pojasnil to resnico drugi modrijan, Sokrat. Sokrat je rekel nekemu prijatelju, da je vidil moža iz Abdere*), ki je bil veliko lepši mimo Alcibijada. Alcibiad (roj. 450 pr. Kr.) — je bil plemenitega rodú, bogat, zál, zgovoren, duhovit, hraber, sploh vse lastnosti je imel, ki so takrat kaj veljale, in kot mladeneč je bil Sokratov učenec; postal pa je razuzdan in Sokrat sam ga ni mogel spraviti čisto na pravo pot; le samo slavohlepnost ga je nekoliko berzdala, da se ni pogreznil v naj ostudniše razuzdanosti... Uni človek tedaj iz Abdere (po našem gorjanec), tega zaničevanega mesta, je bil po Sokratovem cenjenji lepši od zalega Alcibiada. Prijatelj je silno stermel, kako je to mogoče, rekši: „in ta tujec je bil tako lép, da njemu ukljub si pozabil Klinijevega sina (Klinijeviča)“, (namreč zalega Alcibijada)? In kaj mu je odgovoril modri Sokrat? Djal je: „Predragi moj, kako bi tam, kjer je naj viši modrost, ne bila tudi naj viši lepota?“ (Plat. Protag.) Ta mož bil je neki Theaetét, po zunanje neličen, priprosti pravijo „gerd.“ Imel je zavihan nos in šterleče oči, oboje kakor Sokrat, „toda ne tako zelo kakor le-tá.“ Med pogovorom pa mu je Sokrat rekel: „Ti si zarés lép, Theaetét, in kratko nikar ne gerd, kakor je Theodor o tebi govoril. Kajti kdor vé modro govoriti, ta je lép in dober.“ (Plat. Theaetét.)

Iz tega je gotovo vsakemu dosti očitno, kaj so starodavni modrijani mislili o lepoti. To je Sokrat pokazal tudi djansko, ko je molil k maliku Pan-u (pastirskemu boženstvu) tako-le: „O ti dobri Pan in vi drugi

vsi bogovi tega kraja, dodelite mi, da bo moja duša lepa...“ —

Dozdaj sem popisoval, kako so že poganski modrijani imeli lepe misli o lepôti in čednosti; menda pa kdo ne bo mislil, da so bile med pogani sploh take misli, ali da so sploh tako živeli? Tega blezo ni treba pojasnovati, kako ostudno je bilo njih življenje, in lasje bi se jezili človeku, ako bi bral vse ostudnosti in gorpadnosti, ki so jih počenjali in to še v imenu svojih „bogov“, malikov; nečistost je imela svoje altarje in boginje, pijanost ravno tako, celo tatovi so imeli svojega malika. Zato so bili tako razdraženi zoper kerščanstvo, ki jih je učilo čednega življenja in njih neusmiljenost je bila tolika, da so samo v prvih tristoletjih po Kristusu na milijone kristjanov poklali in pomorili. Sploh je poganstvo in nevéstvo grozovito še dandanes. Še ne davno je Dahomejski kralj dal toliko svojih podložnih poklati, da je po prékopi dal napeljati prelivano kri in se je v čolnu po nji vozil, da smé reči: po človeški kervi sem se peljal! Vsakemu je tudi znano, koliko so po Kitajskem še te leta pogani kristjanov poklali in pomorili.

Pa naj bo tega dosti. Poglejmo pa še, kaj so kerščanski modrijani mislili o lepoti.

Kar sem poprej o Sokratu omenil, kakor piše Jungmann v svoji aestetiki (str. 40 id.), to je citiral tudi kerščanski modrijan Klemen Aleksandrijski in pristavil je opombo: „Kajti Sokrat je učil, da čednost je lepota duše, in nasproti, pregreha je ostudnost duše.“ Klemenu Al. je bil to dokaz, da Gerki so veliko naukov svojega bogoslovja prisvojili si od Hebrejev in iz njihovih svetih bukev, kakor so tudi pogani marsiktere resnice ohranili iz izvirnega razodenja, če prav dostikrat pokažene. Cenil je torej Klemen Aleks. te nauke za take, katerih naj se učijo tudi kerščanski filozofi. Ravno ta duh namreč, kakor v Sokratu, veje tudi v Salomonovih pregovorih, ki učí, kako „telesna ljubeznjivost naglo mine in kako nečimurna je lepota.“ In Salomon pa tudi začuden kliče: „O kako lép je čist rod v svojem sijanju!“ Ako so že poganski modrijani tako spodbudljivo učili o dušni lepoti, se godí to pri kerščanskih še vse v večí méri. Zato pravi ravno ta modrijan: „Človek, ki hoče lép biti, naj olepšuje to, kar je naj lepšega v človeku, svojo dušo, in stori, da bode lepši dan za dnevom.“

*) Abdera je bilo mesto v Traciji, ki je slabo slovelo zarad zaguljenosti svojih prebivalcev. Nagajali so jim, da poslednjič so bile žabe in miši pregnale ondotne prebivalce. Vender je bilo to mesto domačija modrijanov Demokrita in Protagora.

Ženskemu spolu, ki mu je toliko do lepote, Aleksandrijski modrijan ta nauk še bolj k sercu žene. „Ne z goljufljivimi slepili lažnjive umetnosti naj si mažejo obraze; učiti jih hočemo drugo, pametno umetnost, kako naj se zaljšajo, pravi ta modrijan. Naj viši lepota je notranja, kakor smo velikrat rekli; to namreč, ako sv. Duh dušo lepša in svojo svitlobo nad njo izlija: pravičnost, previdnost, stanovitnost (v dobrem), krotenje same sebe, ljubezen do vsega, kar je dobro, in k temu sramožljivost, naj ljubeznjivi barva, ki se je kdaj vidila.“ (Clem. Alex. Paedag. 3. c. 11.) V sercu tedaj naj nosijo svojo lepoto, z lepoto notranjega človeka naj se priporočajo. Zakaj le v duši ima sedež lepota, ali pa ostudnost; zato je v resnici lep le človek, ki ga čednost zališa, in le taki ima resnično ceno in je hvale vreden.

Sv. Gregorij Nazijančan hvali tako čednost nad svojo materjo in nad svojo sestro. O sestri Gorgoniji je rekel: „Ni ljubila lišpanja: biti brez lišpa, to je bila njena lepota.“ O sv. Noni, svoji materi, pa je djal: „Druge gospé so ponosne na svojo lepoto, naj je že delo nature ali umetnije. Ona pa je poznala le eno lepoto, lepoto duše, prizadevanje — v svojem sercu na vso moč ohraniti podobo Božjo, ali pa jo v novo poživiti; lepšati se z mazili in drugimi umetnijami, to je prepustila komedijantinam.“ (Konec prih.)

Znamenita knjiga.

Konec prošlega leta je prišla na svitlo v Herderjevi zalogi v Freiburg-u ruska knjiga z naslovom: „Ishoždenije sv. Duha i vselenskoe pervosvjaščestvo, izdanie Sergěja Astaškova, tipografija Juliusa Klinkharda v Lajpcigé. Ruska knjiga, ki razpravlja temeljna vprašanja, v katerih se loči razkolna cerkev od svoje matere — katoliške Cerkve, mora biti brez dvoma Slovanu — katoliku zanimiva. Kdo jo je spisal, kako — je rešil svojo nalogo, — taka in enaka vprašanja se vrivajo nehoté človeku v glavo. Namesto odgovorov stoj tukaj predgovor izdajateljev:

„Po smerti Moskovskega metropolita Makarija in vsled razmér, o katerih sebi ne prištevam pravice natančneje se izjaviti, dobil sem nekoliko rokopisov, ki so bili last ranjcega vladike, in med njimi ta-le spis: „O ishožd. sv. Duha i vsel. pervosvj.“ (O izhajnji sv. Duha in splošnem pervosvečenstvu (primatu). Te listine hranil sem pri sebi nekoliko let; kar za svojega bivanja v Kijevu konec leta 1884 prav slučajno dobim v roke drugi izvod ravno tega rokopisa, — pa očitno že poznejše redakcije — h kateremu je bilo poleg drugih neznanih varijant priloženo kakor za posvečenje pismo k neki najberž imenitni, a meni žalibog neznani duhovni osebi. Že dotlé mi je večkrat bilo v mislih soznati pravoslavno občinstvo z izdelkom, kateri sem imel hranjen in ki je v marsikterem obziru jako zanimiv, z izdelkom neimenovanega — kakor se sam imenuje — kontroversista. Prepričavši se pa, da je moj rokopis že brez mojega sodelovanja prestopil predale skrite zasebne lastnine, sprevidil sem, da ni le jako želeti, marveč celo koristno storiti ga še bolj pristopnega občni kritiki po tisku. Toda žalibog vkljub vseh mojih brig mi nepremagljivi zadržki niso dopustili, da bi svojo namero spolnil doma na Ruskem. To je vzrok, ki me je prisilil proti volji obrniti se k sodelovanju tujih založnikov. Razumljivo je, da mora ruska knjiga, tiskana v tujem kraju zarad odsotnosti izdajateljve in brez vsakeršnega naučnega in materialnega nadzorstva gotovo imeti

mного pogreškov, pomot in tiskovnih napak.*) Pa kaj sem imel storiti. Moral sem se pokoriti potrebi. Menim, da mi bo dovoljeno vsled povedanega odkloniti od sebe vsakeršno odgovornost od te strani. Edini moj namen je bil izzvati od teh, katerih dolžnost je to, temeljit in krepak odgovor na prederzno in žaljivo kritiko vsega našega cerkvenega pravoslavnega nauka.“

Iz teh verstic je jasno, da je razprava spisana že pred nekaj leti, da je bila razširjena v nekterih izvodih kot rokopis na Ruskem in sicer pri znamenitih osebah ruskega duhovstva. Ker se v njej brezobzirno podira temelj razkolstva, je na vsak način treba odgovora. In ta odgovor priklicati, od koder si že bodi, je imel namen izdajatelj — brez dvoma pravoslavne vere —, ko je izdal ta rokopis. — O postanku njegovem nas podučí pismo spisano od pisatelja visoki duhovni osebi kot za posvetilo:

„Visoko častiti oče! Vi ste mi izrazili željo soznati se z naukom zapadne cerkve o izhajnji sv. Duha. Rad bi jaz spolnil vašo prijazno prošnjo, če bi imel dovolj bogoslovne vednosti, da bi metodično razvil to težavno vprašanje. — — — Toda jaz sem žalibog neduhoven (lajik).“

V pismu se še opravičuje, da njegov izdelek ni popolen; da pa vendar upa, dotičnik ga bode blagohotno sprejel. Konečno pravi, da je pristavil prvemu nauku še nauk o primatu, da bi bil obzor dveh edinih razločkov med obema, nekdanj pravovernima sestrama, tem popolnejši. Za tem obravnava na 136 stranéh predmet, ki si ga je izbral, tedaj I. o izhajnji sv. Duha.

Gerki dvoje očitajo zapadni Cerkvi; 1) da veruje, sv. Duh izhaja od Sina, in 2) da je to v Konstantinopeljski symbol vrinila, pridevši mu besedico — filioque, da si je Efeški zbor vsako spremembo symbola odločno obsodil. — — —

Do Focija tudi v gerški cerkvi ni nikdo nasprotnoval nauku, da izhaja sv. Duh tudi od Sina, razen onih krivovercev, ktere je vzhodna cerkev sama zaverгла, namreč priverženci Nestorijeve (proti kateremu je sv. Ciril Aleks. 12 anatematizmov postavil), monoteletje (gl. pismo papeža Martina I v tej zadevi), in ikonoklasti.

To je, kar se tiče prvega očitjanja. O drugem je znano, da se je že leta 589 v toledski sinodi, ko so se Gotje od Arijanizma spreobrnili h katoliški veri, in se je sploh v Hispaniji pa tudi drugod na zapadu pel simbol s pristavkom: filioque. — Ta običaj se je razširil kmalu po Franciji, Germaniji in konečno Italiji. Dotlé so se tedaj rimski papeži deržali popolnoma pasivno. Pred Focijem se v Rimu samem filioque ni sprejel; to rimski Cerkvi očita še-le M. Cerularij; po vsem sodéc je pričel to navado papež Benedikt VIII na prošnjo cesarja Henrika. Za M. Cerularijem ponavlja tisto očitjanje tudi Leo Akridanij in Nikita Pektorat. Gerška cerkev pa je v cerkv. zborih v Lijonu in Ferrari (bolje: v Florenci) sprejela symbol zapadne katoliške**) Cerkve in z njim vred tudi dogmo, da izhaja sv. Duh od Očeta in Sina.

Na Ruskem je Theofan Prokopovič, vzgojen v kat. gerškem kolegiji v Rimu, a pozneje odpadnik in konečno

*) Teh je res precej, à pomena ne kaliyo; vsak si jih lahko sam popravi.

**) Pisatelj zagovarja rabo imena katolišk — (vselenskyj), ker to ime naznanja le geografično svojstvo in da se po vsej pravici rabi, ker je zapadna cerkev po vsem svetu razširjena in tudi le ona k temu sposobna. Imena, kakor si jih pridevajo druge vere: evangeljska, apostoljska, pravoslavna, sveta i. t. d. so sumljiva in nasprotnik jih ne priznava.

nadžkof Novgorodski, v svojem l. 1772 izdanem spisu o izhajnji sv. Duha, vsa dotle razkosana očitanja zbral v zagovor gerško-ruske vere. Za njim pa Moskovska metropolita Filaret in Makarij. — Toliko iz zgodovine.

Dokaz sam: treba je dokazati: 1) sv. Duh res izhaja od Očeta in Sina; 2) Cerkev ima nepreklicljivo pravo v symbol postavljati versko resnico, če ima za to važne vzroke.

1.) Sv. pismo: Jan. XVI 13 i. d. Pisateljeva eksegeza je tako logična, jasna in prepričevalna, da mu ni mogoče ugovarjati. Svojo razlago podpira s sirskim prevodom, dokaj pred sporom prestavljenim: „On me proslavi, ker od Mojega bo vzela, — karzoli je Mojega očeta — Moje je; zato sem rekel iz mojega bo vzela.“ Perziški prevod: „On je, ki Me proslavi, zato ker bo od Mojega vzela.“ Arabski: „On me proslavi, ker bo vzela od tega, kar je Moje.“ Privaja tudi: Jan. XVI, 7. — Rim. VIII, 9, Gal. VI, 6. — Tradicija: Da je zapadna Cerkev vedno verovala, da izhaja sv. Duh tudi od Sina kot iz enega principa, ni dvoma. Verovala je pa tudi vzhodna. To priča pismo, katero je pisal papež Hormizda cesarju Justinu 581, o njem povdarja, da je znano, da je „lastno sv. Duhu izhajati od Očeta in Sina.“ — Efeški zbor (431) je zavrgel terditev Nestorijevo o sv. Duhu, ki pravi: „Mi ne priznavamo, da je On Sin, niti da od Sina dobiva bitnost. „Prav ta zbor sprejel je tudi 9. anatematizmo sv. Cirila, v kateri je izrečeno, da je sv. Duh od Sina in da bistveno njemu pripada. — Sveti očetje: Latinski: sv. Hilarij (de Trin. lib. II. 4. lib. VIII. 20; lib. II. 26) in še mnogo drugih, ktere naš avtor le po imenu našteva.

Gerški: sv. Atanazij, sv. Bazilij Vel., sv. Jan. Križostom, sv. Epifanij, Didim Aleks. in drugi.

Po nerazrušljivi logiki pride konečno do sledečih sklepov.

1.) Zapadna Cerkev je vedno verovala dogmo, da izhaja sv. Duh od Očeta in Sina kot od enega principa.

2.) Vzhodna cerkev, kateri je bila ta vera popolnoma znana, je vedno ostala ž njo v občestvu in ni le nikdar in z ničemur zoper to protestovala, marveč nasprotno je v več cerkvenih zborih prav to vero izpovedala in jo svečano poterdila s tem, da je sprejela poslanico sv. Cirila k Nestoriju.

3.) Prav ta nauk se izraža tudi pri sv. očetih obeh cerkvah brez razločka.

4.) Najstarejši krivoverci zanesljivo, dasi neradovoljno, spričujejo o nepretergani veri kat. Cerkve in o nepravovernosti novega nauka, ki ga je vvedlo še-le v 9. stoletji Focijevo laži-dokazovanje.

Mogoče je tedaj le eno izmed tega dvojega:

Ali je vsa Cerkev vsaj za nekaj stoletij izgubila resnico vere; ali pa je verska resnica v 9. stoletji od Focija iznajdena, rekše, dogma o izhajnji sv. Duha nova, nesoglasna s pravovernostjo. —

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. 25. sušca. *Patronsko opravilo pri Mariji D. pred Mostom* se je letos obhajalo prav veselo in slovesno. Vzrok temu bila je že cerkev sama, ki je bila tako zalo okinčana, snažna in obilno razsvitljena, da bi se bilo opolnoči skor tako videlo kakor pri belem dnevu. Veliki oltar je bil ves v lučih, in po cerkvi svetili so zraven toliko družih luči trije novi svetilnjaki, ne le s premnogimi svečami, ampak tudi s opan-

ljivim zlatim sijanjem; prelepo delo so g. Tratnika, v prijetnem kusu. Lepša tudi cerkev prelepa nova pregraja iz belega in sivkastega marmorja, pa čisto nov pisani tlak pred velikim oltarjem, kteremu se ob stranéh prav lično podaste karmezinasti in zlato-obrobjeni ogrinjali. Res gre posebna čast prečast. P. župniku in njegovi duhovniji, ki tako marljivo skerbé za lepoto svoje cerkve.

Ob 9 je bila prostorna cerkev že tako napolnjena, da se ni vse terlo, kakor se navadno o tacih prilikah govori, temveč da so verniki — glava pri glavi — bili tako naterpani, da se skoro nihče ni ganiti mogel; vendar je bilo vse tako tiho in mirno, da bi pričujoč nevidec lahko bil mislil, da nikogar ni v cerkvi. In to pri tem, da je bilo še deževno vreme. V tem trenutku pridejo premilostni knez in škof dr. Misija, ki so bili prostovoljno obljubili, da so voljni letos s slovesno veliko mašo obhajati ondotno patronsko opravilo. Obdajali so jih trije gg. kanoniki, 2 bogoslovna gospoda in dostojno število gg. bogoslovcev kot azistencija; pri pregraji pa je z duhovniško obleko ob levici in s svečo v desnici ponižno čakal mladeneč, kteremu je bila v delež ena glavnih nalóg tega dneva, namreč častni redovnik Ante Alač, Dalmatinec, ki tukaj študira, in so mu o tej lepi priliki milostni višji pastir podelili prvega treh poslednjih redov, namreč subdijakonstvo. Litanije vsih svetnikov, ki se o taki priliki molijo, so na koru predpevali, pred oltarjem pa so škof z azistencijo odpevali. Vernimo se pa nazaj v versto.

Pred sv. mašo, ko so bili škof z azistencijo na sedežih pred altarjem, so prečastitljivi P. provincijal Evstahij Ozimek kot govornik za to svečanost stopili na leco in so s prelepo pridigo razveselili in prijetno ginili poslušavce. Omenili so, kako silno veselo za vesoljni svet je bilo svoje dni pozdravljenje angelevo: „Češena Marija, milosti polna, blagoslovljena si med ženami“ itd., kako vesel je še dandanes za nas ta pozdrav, koliko veselejši danes za nas, ko zadeva preblazeno patrono te cerkve; pa kako povišuje to veselje še pričujočnost premilostnega gospoda kneza škofa, katera čast se še nikoli ni zgodila tej cerkvi, da bi bili vikši pastir sami tukaj patronsko opravilo s pontifikalno sv. mašo obhajali; in veselje tudi zato, ker bode en redovnik sv. Frančiška o tej priliki prejel subdijakonstvo, prvo izmed treh velikih mašniških posvečevanj. Hoče pa se pridigar pomuditi pri patroni te cerkve in pri premišljevanji njenega življenja, zlasti v tem oziru, kako naj posnemamo Marijo. To je bil glavni obseg in pojasnivali so živo med drugim veliko nasprotje med Marijnim in med življenjem sedanjega sveta. Priporočevali so poslednjič veliki pomočnici preblazega milgsp. škofa, red sv. Frančiška in vse pričujoče poslušavce.

Odveč bi bilo spominjati znano lepo in ginljivo petje na koru in naj boljši red v vsem opravilu.

Premilostni gospod višji pastir so tudi s tim razveselili in počastili samostan in frančiškansko faro, da so ostali pri kosilu v samostanu, h kteremu so priljudni preč. P. gvardijan povabili tudi azistencija z nekterimi drugimi gospodi. Prečastiti P. provincijal so v priserčni zdravici zahvalo naznanili gospodu knezu škofu, kteri so pa hvalo in zahvalo zavernili na tako zaslužni red sv. Frančiška in njegove ljubljanske verle ude. Bog živi prečast. P. provincijala in vso redovno družino!

Iz Ljubljane. (Obletnica Vincencijeve družbe). — (Konec.) Za predsednikom prve konference je prav priserčno spregovoril predsednik druge konference sv. Jakoba, preč. gosp. župnik Janez Rozman. Tudi pri naši konferenci nismo križem držali rok, storili smo, kar smo mogli; kajti mi smo revčiki. Delavnih udov je bilo

do 16. Nabrali smo pri dobrotnikih 929 gld.; pri sejah, katere so bile vsaki torek, smo sami zložili 172 gld.; tedaj smo imeli prihodkov nekako 1100 gld. Res ni toliko, kakor pri prvi konferenci, ali pri nas, kakor je znano, je domá revščina ali vsaj nepremožnost. S temi soldi smo pa storili, kar smo mogli. Podpirali smo čez 110 — nekaj rodovin, nekaj posameznih oséb. Upamo, da smo revnim težave vendar nekoliko polajšali, ker izdali smo n. pr. le za moko 424 gld., blizo toliko za kavo i. t. d. Konečno opominjam, da si prizadevamo revežem lajšati tudi dušne težave, katere so marsikje večje kakor telesne. Delavni udje Vincencijeve družbe namreč revežem ne prinašajo pomoči samo v telesnih potrebah, ampak več še v dušnih. Ne obnemagajmo zavoljo velikih težavnosti, neprijetnosti in nehvaležnosti, ker plačilo bo v nebesih, kajti: kar ste komu najmanjših storili, ste meni storili. Zahvaljevaje se vsim dobrotnikom in opominjevaje k véрни stanovitnosti sklene govornik priserčni svoj premislik.

Omenimo naj tudi spremembo med delavnimi udi te konference, da častiti g. Janez Kobilica, bivši duhovni pomočnik v Ternovem, se je kot župnik v drugi kraj preselil, pristopila sta pa k tej konferenci verlo delavna uda: č. g. upok. župnik Leopold Gestrin in umirovlj. c. kr. okrajni tajnik g. Jožef Pihlar; pa č. g. Ternovski kapl. A. Kalan.

Na to je poročal č. g. dr. Lampe kot vodja v Marijanišči o tej napravi in o sirotišnici družbe sv. Vincenca. Popisoval je stanje hiše, naznanil število sprejetih otrok, namreč 115 dečkov, ki so vedno v zavodu, in 9 takih, ki so notri samo po dnevu, popisoval je napredek te hiše na tri strani: a) vednostno, b) npravno ali v obnašanji, in c) v pobožnosti. V vseh treh ozirih je napredek dober. Spričevala, ki so zlasti zadnji dve čertertletji bila nenavadno dobra in so zelo razveselila hišnega vodja, so o tem vednostnem napredku naj boljša priča. — Še bolj hvale vreden je napredek v obnašanji. Učitelji sami pohvalijo radi otroke iz Marijanišča, ker se v šoli obnašajo lepo in so mirni. Zunaj šole hodijo spodobno z doma in domú in se ne brigajo za druge fantaline, ki jih mnogokrat zmérjajo ali včasih še nadlegajo. — Pobožnost se kaže v njihovem veselji za molitev, službo božjo in za prejemanje ss. zakramentov. Otroci namreč radi iz lastnega nagiba prejemale pogostokrat — seveda v domači kapeli — ss. zakramente. — Govornik omenja tudi, kako so se otroci vadili malih ročnih del ter so pridno napravljali rožne vence in tudi lahko vsakemu postrežejo s tem blagom, kdor bi želel imeti ličen molek in kaj spomina na Marijanišče. Knjige za domačo rabo se doma vežejo, ker je oskerbel vse potrebne orodje za vezanje. Tako se otroci privajajo delu. — Nazadnje izreka Bogu in vsem dobrotnikom serčno zahvalo.

Glavni predsednik milgap. prošt Jarc sklene potem zborovanje, kazaje na mnogovplivno in raznostransko delovanje Vincencijeve družbe ter priporoča to družbo dobrotnikom in prosi za Božji blagoslov.

Naj k temu poročilu še nekaj opomnim.

Znano je, da se po naši deželi že snujejo od milg. knezoškofa toplo priporočene bratovščine Svete Družine — družbe treznosti. Ne le, da se bodo družine in posamezni ljudje, kateri stopijo k tej bratovščini, obvarovali za dušo in telo pogubnega pijančevanja, ampak tudi marsikteri sold, pač da, goldinar, se bode prihranil za potrebne reči. Ali bi ne bilo veliko zasluženje pri Bogu, ako bi bratje in sestre bratovščine Svete Družine nekoliko po zmernosti prihranjenega za uboge darovali. Kako lepo bi bilo to, ako bi se tam, kjer bodo bratovščine Svete Družine, tudi vstanovile družbe sv. Vincen-

cija, in bi se kaj po zmernosti prihranjenega darovalo tej z odpustki bogato obdarovani družbi. Kako veliko bi bilo pomagano s tem revežem; vsi domači reveži bi se lahko oskerbeli in ne bilo bi jim potreba po svetu laziti. Pa kako lepi izgledi se tudi dajo, ko delavni udje, pa tudi pošteni reveži Vincencijeve družbe, moške in mladenči raznih stanov o glavnih praznikih te družbe skupno pristopijo k svetemu Obhajilu.

Pomislite in prevdarite to, ter naj se na vso moč prizadeva, da bodejo Vincencijeve družbe tekmovala z bratovščino Svete Družine — z družbo treznosti.

P.....

Iz Ljubljane. Katoliška družba je napovedano tombolo napravila četrto nedeljo v postu v prid Marijanišča, za orglje, katere bodo gotove majnika meseca. Dober namen jih je mnogo privabil k tej tomboli in se je tudi dobro obnesla.

Govor kot vvod v tombolo je imel gosp. Jožef Pihlar, in sicer: o zakladih. S prav mikavnimi pripovedmi in prilikami je bil govor zabeljen, ter je pojasnil, da vsi, naj jih doletí kaki dobitek, ali ne, bodo deležni zaklada, to je, zasluženja za dobro delo, ki bo teknilo v korist Marijanišču, in ta zaklad je več vreden, kakor vsi dobitki te tombole.

V sredo je imel navadni večerni govor g. katehet Anton Keržič. Jako mični, prav živo naslikani prigodki iz življenja nepokvarjenih otrok je bil obség. S tim so bili večerni govori za zdaj sklenjeni. O gorkem času se zopet pričnó svete maše za družnike na Rožniku.

Iz Ljubljane 28. marca. (*Velikonočno obhajilo*). Da vsak pošten katoličan pošteno opravi svojo velikonočno dolžnost, je npravno in se razume samo ob sebi, ker brez tega vérník prelomi cerkveno zapoved in loči se od udov sv. Cerkve. A ravno zato je pa tudi prejemanje sv. zakramentov ob slehernem času, zlasti pa o veliki noči, nekakšno merilo kerščanskega življenja. Po deželi je to razvidniše po oddanih velikonočnih listkih: po mestih pa v tem oziru pregled ni lahko mogoč. Toraj moramo le bolj po tem soditi, koga sami vidimo pri mizi Gospodovi. In, hvala Bogu, marsikaj tolažilnega se tu vidi, kar je pravemu človekoljubu in domoljubu v prijetno zadostenje za žalost, ki mu jo provzročujejo mnogi prizori cerkvi nasprotnega gibanja in delovanja.

Tako veselje smo čutili pretekli teden, 19. in 25. marca. V praznik sv. Jožefa videli smo lepo število rokodelskih pomočnikov iz katoliške družbe pri skupnem sv. obhajilu; v praznik Marijinega oznanjenja pa še več dečkov, rokodelskih učencev, iz ravno te hvalne družbe. Oboje opravilo se je veršilo v Uršulinski cerkvi ob jako lepem petju in orglanji gospej uršulink. — Ko bi katoliška družba rokodelskih pomočnikov nič družega ne storila, je že to jako veliko, ker tako lepo napeljuje možko mladino, da v dejanji kaže katoliško prepričanje.

V praznik Marijinega oznanjenja so imeli rokodelski učenci zvečer v Knežjem dvoru še posebno slovesnost, pri kateri so kaj spretno pokazali, kaj so se naučili v preteklem družbinem letu. Prav veselje jih je bilo poslušati, ko so tako gladko in radostno peli celo versto domačih pesem, pa tako serčno deklamovali, in nekteri prav dolge sostavke dopovedovali brez spotikljeja. Iz serca smo jim privošili darila, ki so jih ob koncu veselo sprejemali iz roke č. gospe Horakove. Zbralo se je k tej slovesnosti tudi več odličnih dobrotnikov in podpornikov, ki so slednjič še pri tomboli poskusili srečo, ne toliko sebi, kakor družbi na korist. Iskreno priporočamo to verlo družbo vsim dobrim sercem radodarnih domoljubov; kajti ravno zdaj, ko si

družba svoj dom gradi, potrebuje najbolj dobrih serc pa radodarnih rok.

Iz Ljubljane. (*O dobri vodi in čistem zraku.*) Skerbni naši očetje in učenjaki že dolj časa preiskujejo, kako bi mesto dobilo bolj čiste in zdrave vode, kakoršna je potrebna za zdravje in življenje. Učenjaki imajo lepe govore o bistri vodi, umni možje preiskujejo vodnjake, v katerih je velikrat dovolj nesnage in raznih škodljivih gliv. Zato skušajo, kako in od kod bi se dalo napeljati boljši vode.

To so vse hvale vredna početja, blaga skerb za prebivalce, ki jim bodo iz serca hvaležni, in gospodje si bodo postavili lep spominek.

Pri toliki skerbi za čistost in snago, za zdravje in telo človeško potrebno je pa tudi ne manj skerbí za imenitniše opravilo, za npravnost in dušno zdravje. Da ne govorim odveč o plesu in premnogem šumu, kar je spotikljivo o postnem času, teče tudi po nekterih časnikih in knjigah škodljiva in kužljiva pataka, ktera kuži zlasti mlado prebivalstvo, mračí mu in serce pači s strupom, ki ga podaja v mični podobi in posodi, češ, da s takim početjem še slovstvo pospešuje in množi omiko med narodom!

O mraku pa sem ter tje šviga polno smertno strupenih véš in umazanih netopirjev, ki so čern madež za belo (?) mesto! Ali ni to kuga za sicer bistri narod? Drugi skrunijo dni Gospodove z očitnim prodajanjem ob nedeljah in praznikih. Tu je res polno luž in kalne vode, polno nezdravega zraka po mestu. Učenjaki, očetje, zdravniki in sploh možje, ki imate besedo, skerbite za čisto vodo in dobri zrak; postni plesači po svetlih hišah: „Hic Rhodus, hic salta!“

—a.—

Iz Toplic. Dne 22. sušca t. l. umrl je v tukajšni župnijski hiši starosta duhovnih pomočnikov škofije Ljubljanske, vpokojeni zlatomašnik čast. gospod Jan ez C í m b a s.

Rojen v Kamniku na Gorenjskem l. 1805, je posvečen bil mašnik leta 1829; služil je na mnogih župnijah, ter od leta 1861 do 1884 v Toplicah; tedaj vsega skupaj — dolgih 55 lét.

Živel je ranjki gospod vselej skromno in priprosto, potreboval za sé kaj malo. S prihranjenim premoženjem postavil si je po svoji smerti časten spominek, ter ga je volil večinoma cerkvi in blagim, dobrodejnim namenom. R. I. P.

Pod križem.

O grešnik! glej na Golgato,
Na križu Božji Sin britkó
Za te umira — kervavéč,
Do smerti dušo ti ljubéč.

Ljubéč — nad vse, Zveličar tvoj
Končuje ték življenja svoj;
Ljubeča Mati tam stoji, —
Solzi se, ker nje Sin terpi.

Terpi, — v Njo milo se ozrè
Ji meč britkóst serce prodrè,
Ljubezen materna žari —
Molčí, — ter s Sinom se darí.

Dari se Mati, Božji Sin:
Neskončne res ljubezni čin!

Da rešen bo vesoljni svét,
Da ti, o grešnik, boš otét!

Otét boš, ako zdaj skesan,
Objokaš svoj nesrečni stan;
In grešna pota zapustiš,
Mariji, Jezusu slediš.

Ak Jezusu slediš pod križ,
Darí se On — da ti živiš;
Solzán objémi križ — oltar,
Daruj serce Mu v spravni dar.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Vse se obrača v Rim, pa ne h kralju Humbertu, ampak k sv. Očetu Leonu XIII. Hoté ali nehoté priznavajo, da je Leon XIII res „lumen in coelo“, svitla luč na sedanjem obnebjí. Ravnokar je prosil Bismark pomoči, da bi mogel svoj septenat doseči, to je, privo-ljenje državnega zbora za pomnoženo oboroževanje na 7 lét. Poprej je Leon XIII premodro posredoval Prusu in Španiji zastran Karolinskih otokov, da se je mir dosegel. Da molčimo o velikih vspehíh sv. Očeta v Kini, v Japonu, ravnokar v Černi gori itd., bodi omenjeno, da tudi Rumunija si prizadeva postaviti polnomočnika pri sv. Očetu (kar nekteri sicer tajé, nam se pa verjetno zdí, ako pomislimo, kako prijazen je bil rumunski kralj pokojnemu škofu Pavli-u). Sploh prisija na Jugu zedinjanje razkolnikov z materjo Cerkvijo z večo živostjo na dnevni red. Govoré še celo o velikih Rusiji, da želí v bolj prijazne razmére stopiti s sv. Očetom. O sultanu je znano, kako se postrežljivega kaže papežu; ravno une dni so pisali časniki o častnih redovih, ki se nasproti delé velikašem na obojni strani.

Veselo upanje daje tudi to, da poslednji čas se je v prid zedinjevanja obéh cerkev jelo obravnavati tudi v očitnih shodih. Tako je bilo ravnokar v Rimu v akademiji katoliške vere s posredovanjem kardinala Mazella. Enako v sobani zemljeznanske družbe v Parizu s posredovanjem duhovna Pierlinga, ki je ruskega naroda.

Ako hočemo odkritoserčni biti, moramo priznati, da Slomšekova bratovščina ss. Cirila in Metoda je začela sad roditi in prizadevanje Leona XIII v tem oziru utegne še lepíh vspehov doživeti.

Morebiti nobenkrat pa se ni tako očitno spolnovalo kakor sedaj: da „Bog zamore tudi iz kamnov Abrahamu otrók obuditi.“ Kako se obnašajo veljaki katoliških in kako nekatoliških do papeža? Kako trinoško je obnašanje tako imenovane mlade Italije do papeža, ki je vender njih rojak in oče. Kako nehvaležno in nesramno pregauja katol. Cerkev framasonska francoska vlada! Kako liberalno osorno je časnikarstvo tudi v Avstriji in kako merzel za sv. vero, velik dél vradniškega, šolskega, tergovskega osebstva po katoliški Avstriji, po Ogerskem itd.! To se godí med tem, ko se po mnogih deželah razkolniki, krivovertci in celo kruti Turčin priljudno bližajo sv. Očetu vsega kerščanstva! Kaj čaka tacih merzlékarjev, tudi še očitnih sovražnikov, med kterimi so mnogi pravi Iš-Karjoti!... „Otroci kraljestva bodo ven pahnjeni v zunanje temé: ondi bo jok in škripanje z zobmi!“

Prusko. V nemškem državnem zboru se prav očitno kaže, koliko liberalizem in protestanstvo privoši katoliški Cerkvi: podobno je tičarju, ki ima vjetega golobiča na dveh konopcíh, in če mu z enim koncem

malo prijenja, ga pa z drugim zopet nazaj potegne. Središče v državnem zboru je hude nasprotnike močno težalo, da morajo v sovražnih majnikovih postavah nekoliko prijenjevati; res bolj videzno prijenjujejo, toda pri vsem odjenjanji se na to pritiska, da naj bi se za plačilo središnja stranka razdjala. Česa pa se je potem nadjati? To Bismark vé. Toliko je gotovo, da okoliščine, bolje reči, previdnost Božja Prusake sili, saj polagoma odjenjevati od narbolj osornega tlačenja sv. Cerkve.

K razmeram med Prusijo in Rimom. Naslednje pojasnilo je dobro vediti. Bismark je v enem poslednjih govorov zopet mahal po središnji stranki in njenem vodniku Windthorstu. V prvem delu svojega govora je zagovarjal to, kar se katoličanom dovoljuje in uterjuje majnikovim postavam; tukaj je Bismark povedal marsiktero zares prav moško. Tako n. pr. je v odgovoru do ukoščenega kulturoborca prof. Beselerja rekel, ako se protestanški plat-zvona bije (ker se namreč katoličanom kaj dovoli), se on ne more na to ozirati; na žolčne ljudi, ktere kerč prime, ako zagledajo obleko kacega (katol.) reda, on ne more gledati. Marsiktere določke majnikovih postav je tako šibal, da bi jih Windthorst ne bil mogel bolje. Rekel je, kaj je mar državi, če je kat. duhoven ostreje ali mečje strahovan od svojega višjega: „mož je postal duhoven; on je vedil, kaj ga čaka.“ Izobraževanje mladih klerikov na univerzi, kar se je prej zahtevalo, mu še ni poroštvo za prijazne misli duhovstva do države. Do naznanjevanja nekih službenih oddaj tudi ne derži dosti itd. „Kölner Volkszeitung“ k temu kliče: Kako škoda vender, da Bismark ni bil že pred 15 leti tacih določnih misel! Koliko razdraženja, razporov in nesreče bi si Nemčija bila prihranila! Bismark tedaj pravi: da hoče mir, in to v prid edinosti in vterjenja države, celo še v prid pruske razmére do Avstrije (kako neki??); on hoče in hoče storiti mir z Rimom in papežem.

V drugem delu svojega govora pa tudi pové, česa pričakuje od tega sklenitvenega mira za nemške notranje zadeve, namreč: odpravljenje središča (ter močne katoliške stranke). Znano je pa, da sv. Oče so sicer iz višjih ozirov željo izrekli, naj bi središče za tako imenovani septenat glasovalo, ne pa da bi se središče razrešilo. Bismarka pa le tišči središče v zvezi z naprednjaki, Velfi, Poljci in Francozi. Kaj pa da, to je moč, pred katero ima tudi Bismark „respekt.“ Bismark v nadaljnem govoru hvali papeža, se vé v nasprotji z Windthorstom, kateri — češ da — je v boju s papežem, in upa, da v tej zvezi bode središče zginilo, pa tudi kulturna borba se usušila kakor povodenj po nalivu. Pravi kar naravnost: „Ako sta papež in kralj od svoje strani edina zastran pogojev za mir, kakor sta že res v glavni reči; potem mislim, smemo mirno gledati nasproti kakim bojem, kar nam jih pripravljata g. Windthorst in središče...“

V kakošnih pritežnostih so sv. Oče v tako čudnih okoliščinah na Pruskem, si je lahko misliti. In če bi Bismark o sv. Očetu tudi potlej tako lepo in prijazno govoril, ko bi središče bilo razgnano — tega ne vemo. „Kölnische Volkszeitung“ si o prihodnosti noče glave beliti; pravi pa te-le znamenite besede: Pruski katoličani, kakor menimo, bodo rekli, da brez središčne stranke (centruma) bi ne bili nikoli prišli do tega, kakor so zdaj; ravno tako pa bodo tudi morali pomniti, da odpravljenje še ostalih napák, ki v resnici niso male, zamorejo doseči le s pomočjo središča, in poslednjič, da nadaljni obstoj središča je naj varniše poroštvo zoper povernitev v tiste razmére, katerih zboljšanje je zahtevalo tako hudih prehudih bojev. Pa tudi brez ozira na cerkveno-politiške okoliščine ima središče tudi oziroma

na družbinsko-politiško prašanje tako težko nalogo v prihodnosti, da na razrešenje „Centruma“ dokončno in nikakor misliti ni. — Sploh pa je v teh zadevah še marsikaj mračnega.

Bistroumni Bismark, celo kot protestant, se je v velikoletnem boju zoper Cerkev prepričal, da brez miru s Cerkvijo Prusija in Nemčija ne more srečna biti — ne more srečna biti, akoravno je naj večja večina prebivalstva protestanška in morebiti le kaka tretjina katoličanov. Kaj tedaj se ima iz tega učiti Avstrija, v kateri se zgubijo drugoverstva pri nezmérni večini katoličanov?

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Splošnji namen za mesec april.

(Od papeža Leona XIII odločen in blagoslovljen.)

Zlata maša sv. Očeta.

Vsegamogočni, trojedin Bog je v naših dneh poklical na prestol sv. Petra moža, ki je napolnjen z duhom prave modrosti in obdarjen z vsemi onimi lastnostimi, katerih je namestniku Kristusovemu na zemlji potreba, da je terpečemu človeštvu — temu človeštvu, ki je tako napredovalo v vedah in iznajdbah ali tako nazadovalo v kerščanskem življenju — prava luč, vodnik v burnih valovih našega časa, sodnik med prepirljivimi narodi. —

Ali niso vse države razdvojene — najstarodavnejše katoliške države? In ali se ne kažejo pri ljudéh povsod največja nasprotja v mišljenju in v življenju? In ta prepad je vedno večji! Veliko se jih sicer še terdno derži svoje stare vere — edino pravo vodilo je njim nauk Kristusov, drugi pa bi radi utajili, da je človek od Boga in da je pri Bogu zopet njegova prava domovina. — Ti iščejo si sreče povsod drugod, le tam ne, kjer bi jo morali iskati. Taki ljudje govore v visokih besedah o tistih preveselih časih, ko bodo vsi učeni, vsi probujeni, omikani — tudi reveži v zadnji koči: le napredek njim je vzor vsega blagostanja. Če bi pa besede teh blebetavih človekoljubov deli na rešeto, bi takoj videli, da zastopniki tacih nazorov še sami ne vedo, kaj prav za prav hočejo, ta pojim novošegne kulture je celo njim samim nejasen. In vse to ni družega, kakor sad prenapete domišljije. Pa ta domišljija utegne biti nevarna. Povsod, kjer skušajo vresničevati ta nova načela, se kažejo žalostni nasledki: človeška družba se razdira, nered narašča, ljudje bolehalo na duši in bolehalo na telesu, nesrečni obupavajo in kerščansko življenje izmira.

Ali v sredi tega vertivnega vodovja in vetrovja nam serce upasti ne smé, upasti ne more, vsaj kermilo ladije katoliške Cerkve vodi večča, terdna roka našega sv. Očeta Leona XIII. To nas navdaja z veseljem, to nas napolnuje z zaupanjem za prihodnost, to nas opominja, da se v iskreni molitvi zahvalim Sinu Božjemu, Bogu, ki nikdar ne zapusti svoje neveste.

Mogočen vladar je Leon XIII; — podložnikov svojih šteje na milijone in milijone, on je glava — po volji Božji in po previdnosti Božji v zgodovini cele rimsko-katoliške Cerkve. Ali niti na svojem prestolu ni varen pred sovražniki; celo tamkaj ga zasleduje tropa prekučuhov, celo v svojem mestu — večnem mestu mora gledati, kako mu sovražna vlada jemlje pravico za pravico, kako se veseli ropar ugrabljenega plena, ugrabljene papeške dežele, ktera je bila stoletja in stoletja papeška lastnina.

Kristjani po katoliškem svetu so vedno na glas klicali zoper tako v nebo vpijočo krivico, — pokazali so s tem, da njim je serce polno ljubezni do sv. Očeta in da jih tudi v sili nočejo zapustiti. Akoravno pa se je ta vez med papežem in verniki vsled sovražnih napadov skoraj še bolj nategnila, akoravno papeštvo v svoji moči ni omajano, — temuč gledé svoje duševne, moralne veljave krepkeje nego kedaj prej; vendar ne smemo nikdar privoliti, da sovražnik mirno sedi na krivičnem svojem posestvu. Krivica obveljati ne smé — tega se moramo opominjati vsikdar in zato kličimo, branimo se, ob vsaki priložnosti povejmo nasprotnikom v obraz: To je naše — in ne vaše!

Taka priložnost bo zopet letošnje leto, ko bomo obhajali zlato mašo papeževo. Zadnji dan zadnjega mesca l. 1887 bo namreč poteklo 50 let, odkar je Gospod poklical v svoj vinograd na delo mladega delavca, rekoč: „Pojdi za menoj!“ — poklical v duhovski stan pobožnega — Joahima Pecci-ja — sedanjega Leona XIII. Petdeset let je že, odkar so imeli sv. Oče svojo novo mašo — in spomin tega dogodka bomo sedaj praznovali.

Zlata maša — koliko veselja je to za vsacega župnika na deželi in za vsako faro, ki ima zlatomašnika med seboj! Kako mora še le biti veselje, ko obhaja zlato mašo poglavar cele katoliške Cerkve! Kakor odpró otroci ob godu svojega očeta svoja hvaležna serca, tako odprimo mi svoja serca ljubljenemu Leonu XIII, ki je oče tolikanj velike rodovine.

(Konec nasl.)

Posebni nameni molitvenega apostoljstva za mesec april.

1. *Mati B. sedem žalosti.* Na ta in vsak drug dan v mescu za vse došle in še ne objavljene prošnje; za ohranjenje mirú.

2. *S. Frančišk Pavljanski.* Za povernitev redovnikov na Nemško; hudo bolni; spomladanske setve.

3. *Cvetna nedelja. S. Rihard.* Za dokončanje kulturne borbe; več pobožnih učencev; duhovne vaje po semeniščih.

4. *S. Izidor.* „Duhovni in komunikanti“; za odpravljenje žganjepivstva med kmetovalci in delavci; poškodovan duhoven.

5. *S. Vincencij Fererij.* Pridigarji; več brezbožnih, razposajenih otrók in njihovi užaljeni stariši; pogorelci.

6. *S. Sikst I, papež.* Da bi spomin Kristusovega terpljenja vredno obhajal; za nastavljenje katoliških vradov v prav važnih službah; samostanske in zasebne šole.

7. *Veliki četertek. S. Herman Jos.* Duhovstvo; mučeniki po Sibiriji, Kitaji in Afriki.

8. *Veliki petek. S. Albert.* Za odrešenje onih 800 mil. poganov, ki še niso spoznali prave vere, po spravní smerti Kristusovi; reveži v hudi nadlogi.

9. *Velika sobota. S. Valtrudis.* Za spreobernenje judov, krivovercev in razkolnikov, novodobnih poganov in prostozidarjev; za pomoč za vestno spolnovanje stanovskih dolžnosti.

10. *Velika noč.* Za terdno, živo vero v naše prihodnje vstajenje; več knežjih in grofovskih rodbin; važne zadeve dušnih oskerbnikov.

11. *Veliki ponedeljek. S. Leon I, papež.* Sv. Oče; redovniški generali; spreobernjenci; hudo skušani.

12. *S. Cenon.* Redovniške družbe, ki so v posebni zvezi z molitvenim apostoljstvom; za vstanovljenje nekega katoliškega društva; medsebojna prizanesljivost za več oseb.

13. *S. Hermenegilda.* Da bi se višji stanovi navzeli pravega kerščauskega duha; za stanovitnost in serčnost zagovornikom pravice.

14. *S. Justin.* Duhovska, učiteljska in deška semenišča; več zanemarjenih fará brez duhovnov; na duhu bolni.

15. *S. Viktorin.* Da bi spoznali ljudje, kako neumno je, odlašati na smertni postelji sprejem svete popotnice; važna zidanja.

16. *S. Jožef Benedikt Labre.* Za ojačenje Vincencijskih društev; več sirotišnic in otroških varovalnic.

17. *S. Rudolf.* Hiša habsburška; ki prejmejo prvič sv. obhajilo; več pazljivosti pri kerščanski vzgoji.

18. *S. Apolonij.* Za poboljšanje gmotnega stanja med tretjim stanom; za razširjanje dobrih časopisov in knjig.

19. *S. Ema.* Za odvernjenje mešanih zakonov; za varstvo dražih sorodnikov v tuji deželi; umerli stariši, bratje in sestre in sorodniki; neka velika reva.

(Konec nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Že velikrat ponovljena prošnja nekoga v velikih dušnih in telesnih stiskah bivajočega terpina, da bi se ga mili Bog usmilil na priprošnje Marije in sv. Jožefa, v kateri namen prosi tudi gorečih zdihljejev in spominov pri ss. mašah. — Nekteri neusmiljeni pisatelji, da bi se jim začel smiliti slovenski narod, kterege sami saboj v časno in večno pogubo tirajo. — Mladeneč na napčni poti za spreobernenje, dokler še ni vse zamujeno. — V nogah hudo bolna za pomoč. — V gerlu bolna oseba serčno priporočena.

Zahvale.

Moja hči je bila prav nevarno zbolela za vročinsko boleznijo. Priporočevali pa smo jo Naši lj. Gospej in sv. Jožefu, ter obljubili po „Danici“ zahvalo razglasiti, ako se uslišanje doseže, kar se je res zgodilo; torej naj priserčniši zahvala Bogu, N. lj. in sv. Jožefu za toliko dobroto!

A. K.

Listek za raznoterosti.

V Marijanišču se v nedeljo — jutro o $\frac{1}{2}$ 7 prično 3dnevne eksercicije Vincencijeve družbe, in sicer v slovenskem jeziku, in sklenile se bodo v sredo dopoldne s skupnim sv. Obhajilom. Vsak dan zjutraj o $\frac{1}{2}$ 7 je premišljevanje in sv. maša; zvečer o $\frac{1}{2}$ 7 pa zopet premišljevanje in litanije z blagoslovom. Kapela je prostorna, kakor je znano, želeti je toraj obilnega vdeleževanja od strani občinstva.

Glasnik bosanskih i hercegovačkih franjevaca. U Sarajevu. — Tako se imenuje frančiškanski časnik,

ki izhaja po enkrat na mesec v Sarajevem. Vrednik je č. o. Jeronim Vladić, tiskarna Ljubljancana Spindlerja v Sarajevu. List stane 2 gld. na leto. Naročnina in spisi pošiljajo se z napisom: Prečast. Franjevačko Redodržavništvo u Sarajevu. — „Glasnik“ prinaša važnije novice iz frančiškanskega reda sploh, posebej pa dogodbe iz Bosne, Hercegovine, Dalmacije, iz Hervaškega, Slavonije itd.; cerkvene dogodke, ki se tičejo sv. rimskega Stola; pa tudi naznanila o 3. redu, obravnave o cerkvenih pastirskih in tesno-redovniških prašanjih; življenjopise zaslužnih frančiškanov na slavenskem Jugu, razprave o preteklih časih, samostanske čertice; literaturne kritike in naznanila itd.

Obseg 1. štev. je: „Poziv k predplati. — Na dar. — Pjesni sv. Franč. Asisk. — Nova godina i budućnost. — † Fra Blaž M. Kulijer. — Viestnik. — Književne viesti. — Zdaj pa se pridno naročajte, da se goji kerščansko-katoliški duh in slovenska vzajemnost.

Propovedi o nauku krščanskem od O. Jeronima Filipovića, franjevca iz Rame u Bosni. Knjiga I. U Sarajevu 1886. — Te pridige v bosanskem jeziku na svetlo daje presvitli verhbosanski nadškof Josip Stadler. Pervi zvezek na ličnem papirji s čistim tiskom obsega na 128 stranéh cerkvene govore od novega leta do začetka majnika. Presvitli nadškof daje svojemu duhovstvu v roke te pridige, spisane od učenega frančiškana O. Jeronima Filipovića, ki je bil poln Duba Kristusovega, da se duhovnim pastirjem nekoliko olajša dolžnost oznanovati besedo Božjo, ker sestavljeni so ti govori v lahkem ljudskem jeziku po katehetskem načinu. Razversteni so tako, da se v 3–4 letih vzame ves kerščanski nauk. „Vsaki je dolžan govoriti o tvarini, ktera je zaznamnjana za tisti dan; kdor misli, da more bolje o tej reči govoriti, naj govori bolje v Gospodu; kdor pa misli, da mu je ono dosti dobro, kar ima Filipović, naj to pridiguje v Gospodu.“ Ohranil je visoki izdajatelj, kar je naj več mogel tako, kakor je v Filipoviću; izpustil nekatere reči, imenito nekatere manj vterjene povesti; spremenil je pravopis, nekoliko tudi besedo in nadopolnil kako misel. Tako se nadja, da bodo dobro služili govori o. Filipovića v nauk bosanskega naroda. Truditi pa se je treba v prid narodu, „jer bez muke nema nauke.“

Op. Kje se delo dobiva in koliko stane, ni povedano v knjigi; menimo pa, da po nadškof. pisarni bi se dobilo zanesljivo. Vr.

Novi Kerški škof prečast. gosp. dr. Jožef Kahn je bil v nedeljo, 27. sušca, slovesno vmoščen v Celovcu.

Napadniki na ruskega cara, kakor naznanjajo iz Petrograda, so bili trije študentje, en 18leten, en 19leten in en 24leten. Taki človečeti, kakor sta perva dva, veči del še malo vedó, kaj delajo. Car naj pokliče jezuite v šole, da bodo pobe katekizem učili, — pa bo kmalo bolje. Tiste prostomišljaške šole so manj vredne kot trikrat nič.

Dunaj. Ministerski predsednik grof Edv. Taaffe je dobil red velikega križa sv. Štefana; denarstveni minister dr. Julijau pl. Dunajevski red vel. križa sv. Leopolda; kultusminister dr. Pavel Gautsch red železne krone 1. verste.

Deržavni zbor ima zadnjó sejo pred prazniki 2. aprila.

Če kdo zelencu na čast je, kako naj pohujšanje popravlja? V Kijang-nan-u na Kineškem je kristjan postal 60leten mož, kateri je poprej hudiču na čast zéliša jedel (pa vender še ne klobas v petek!) Začél se je mož učiti molitve. Odkar je mož katoličan, je

njegovo edino tolažilo to, da svoje in druge v veri podučuje. Še hodi po 6–8 milj obiskat neko družino, ter jo budí, da naj sprejme kerščanstvo. Tako naj bi tisti, ki zelencu na čast o petkih in družih dneh meso jedó, ali pa k temu vabijo in ljudi zoper vero pohujšujejo, za pokoro pričeli veri očitno spričevanje dajati in pohujšanje popravljati.

Sodba o leposlovji.

Prašanje. Je-li so taki listi res leposlovní, beletristiški, v kterih se razklada, kar se nespodobnega govori po kerčmah.

Odgovor. Jaz bi sodil, da taki list ni lepoznansek in da ima prostor v „kotacu“, ne pa v omikanih rokah.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: „Za pirhe“ 5 gld. čast. gosp. Gričar v Dražgošah. — Č. g. V. Orehek 1 gld. — A. Starè 3 gld. — M. P. 20 gld. — B. B. 3 gld. — Č. g. župnik J. Kapuz 2 gld.

Za sv. Detinstvo: Fara Rova 3 gld. — B. B. 25 gld. — † P. G. 25 gld. — Za odkup 16 poganskih otrók 3 gld. 20 kr. več oséb. — Č. g. duh. pom. Peter Ogrin 5 gld. — Gospodičini Amalija in Mimi Pfefferer 50 gld. — Več 1 gld. 20 kr. — Uršula Kermavnar 1 gld.; zbirka 17 gld. — Č. g. župnik Al. Kumer 2 gld. 91 kr.

Za sv. Očeta: Iz Mekin č. g. župnik zbirko 10 gld. — Fara Rova 2 gld. — M. P. 10 gld. — Iz Kroke č. g. župnik J. Kapuz 8 gld.

Za hišo kat. družbe rokodelskih pomočnikov: A. Starè 3 gld. — M. P. 30 gld.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Iz Šent-Jurja pod Kumom 17 gld. 40 kr. — Po č. gg. Uršulinaricah 14 gld. — Iz Dobernič 51 gld. 30 kr. — Z Janč 21 gld. 75 kr. — Iz Studenega 11 gld. — Iz Šmarije 30 gld. — Iz Nadanjega sela 5 gld. — S Polja pri Ljubljani 27 gld. — Iz Borovnice 35 gld. — Iz Slavine 62 gld. — Z Verhnike 95 gld. — Neža Stojič 12 kr. — Iz Semiča 64 gld. — Z Vač 12 gld.

Za Marijanišče: Fara Rova 2 gld. 50 kr. — M. P. 10 gld. — Čast. g. V. Orehek 2 gld. — Po č. g. Seb. Elbertu 15 gld. 60 kr. — Čast. g. kaplan Pet. Ogrin 5 gld. — Č. g. Al. Jerše, župnik 2 gld.

Za razširjanje sv. vere: Gospodičini Amalija in Mimi Pfefferer 20 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Fara Rova 3 gld.

Za afrikanski misijon: Fara Rova 2 gld. — B. B. 10 gld.

Za ameriški misijon: Fara Rova 2 gld.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Fara Rova 1 gld. 50 kr.

Za družbo sv. Bonifacija: M. P. 10 gld.

Za misijon v Adrijanopolu: B. B. 25 gld. — † P. G. 25 gld.

Za Don-Boskov misijon v Torinu: B. B. 10 gld. — † P. G. 10 gld.

Za dr. Jegličeve naprave: B. B. 10 gld.
Za bratovšino sv. Leopolda: B. B. 2 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. M. V. v B. c.: Naročnino oddali založništvu.